

GENERIEKE STUDIEVAARDIGHEDENSET VOOR DOORSTROOM HAVO-HBO



Kennismaken

Jeannette Postema

Beleidsadviseur Aansluiting vo-hbo Hanzehogeschool Groningen

Tessa van der Jeugd en Jelmer Tepper

Studenten Hanzehogeschool Groningen

Programma

1. Presentatie Generieke Studievaardighedenset voor doorstroom havo-hbo
2. De ervaringen van studenten
3. Opdracht
4. Afsluiting

Studiesucces

Mogelijke omschrijvingen:

- Het behalen van een propedeuse
- Het studeren zonder te switchen
- Diplomarendement na 5 jaar hbo-studie
- Het verinnerlijken van leerstof
- Gemotiveerd studeren

Verklaringen voor daling van het studiesucces

Van Asselt (Bij de les, 2017)

Havo-perspectief:

- Havo-onderwijs is meer inductief, hbo-onderwijs is meer deductief
- Toelatingsvoorwaarden voor havisten zijn verlaagd
- De voorbereiding op en de keuze voor een hbo-opleiding laat te wensen over
- De verwachtingen over studie en beroep kloppen niet met de werkelijkheid
- **Studievaardigheden** en onderdelen voorkennis zijn onvoldoende

Studievaardigheden

Belang

Uit (internationaal) onderzoek is gebleken dat studievaardigheid een relevante factor is voor studiesucces en daarmee is het werken aan de ontwikkeling van deze studievaardigheden voor de havist die wil doorstromen naar het hbo van belang.

(Harbers, masterthesis 2013)

Eerstejaarsstudenten hbo ervaren de aansluiting m.b.t. de studievaardigheden als volgt:

- 25% slecht tot zeer slecht
- 33% niet slecht niet goed
- 42% goed tot zeer goed

(Startmonitor, studiejaar 2015-2016)

10 studievaardigheden

Vraag:

Aan welke studievaardigheden denken jullie?

10 Studievaardigheden

Harbers (masterthesis, 2013)

1. Plannen en zelfstandig werken
2. Informatie zoeken en verwerken
3. Teksten lezen en leren
4. Samenwerken
5. Analyseren
6. ICT inzetten
7. Onderzoeken
8. Verslagen maken
9. Presenteren
10. Reflecteren

De generieke studievaardighedenset havo-hbo

Het begin

- In 2016 werkgroep havo-hbo opgericht vanuit Netwerk Noord
- Variant op de mbo-hbo set
- Voor alle vakken te gebruiken

De generieke studievaardighedenset havo-hbo

De werkgroep havo-hbo

- Teamleiders, docenten en decanen van 6 vo-scholen
- Coördinatoren aansluitingsnetwerken regio Noord
- Klankbordgroep in vo en hbo

De generieke studievaardighedenset havo-hbo

meerwaarde

- Bijdrage aan gemeenschappelijke taal in vo-mbo-hbo
- Tool voor implementatie van studievaardigheden in het havo-onderwijs
- Concrete handvatten en tips voor docenten, mentoren, teamleiders en teams van docenten
- Inspiratie!

Voorbeeld uit de set

9

Presenteren

Verskil hbo met havo

complexere onderwerpen

professioneler taalgebruik,
stemgebruik en professionelere
houding en lichaamstaal

vaker presenteren in het Engels

Gewenst resultaat in het hbo

student formuleert helder en sluit
met zijn formulering aan bij de
doelgroep

student kan argumenteren en
abstract denken

student maakt transfer*

student verduidelijkt en generali-
seert kennis

student is expressief tijdens zijn
presentatie

Deelvaardigheden/technieken

doelgroep bepalen en zich daarin verdiepen

doel vaststellen

inhoud bepalen

structuur aanbrengen

correcte en passende taal gebruiken

hulpmiddelen inzetten

stem goed gebruiken

goede houding aannemen

correct gedrag vertonen

met reacties omgaan

met feedback omgaan

Gewenst gedrag leerling

stemt af op het publiek

bepaalt het doel van de presentatie

zorgt voor een begrijpelijke en aantrekkelijke inhoud

zorgt voor een logische structuur

gebruikt correct Nederlands/Engels en stemt taal-
gebruik af op de doelgroep

maakt effectief gebruik van hulpmiddelen

articuleert duidelijk, spreekt voldoende luid, rustig
en gevarieerd

let op de juiste houding

let op correct gedrag (gebaren, oogcontact en
mimiek)

neemt reacties van het publiek waar, maakt contact,
beantwoordt vragen

kan feedback ontvangen en kan medestudenten
feedback geven op presentaties

Voorbeeld uit de set: tips Presenteren



Aan de slag als individuele docent

- Leer leerlingen presenteren met behulp van verschillende media en ondersteunende middelen, zoals PowerPoint, Prezi, poster, flyer.
- Besteed aandacht aan voorbeelden van goede en minder goede presentaties, bijvoorbeeld via filmfragmenten op YouTube en laat leerlingen daar feedback op geven.
- Laat leerlingen online Ted Talks zien.
- Besteed niet alleen aandacht aan de inhoud, maar ook aan de vorm.
- Laat leerlingen aangeven waar ze feedback op willen hebben.
- Oefen met korte, zakelijke presentaties. Begin klein en eindig groot (PWS).
- Vraag leerlingen bij een presentatie elk één kritische vraag te formuleren. Deze kan daarna worden besproken en van feedback voorzien.
- Maak samen met de leerling/groep een beoordelingsformulier voor een presentatie.
- Laat leerlingen eerst oefenen in kleinere groepjes.
- Leer leerlingen elkaar feedback te geven door sterke punten en verbeterpunten te benoemen.
- Laat leerlingen aangeven waar ze feedback op willen hebben.
- Geef als docent het goede voorbeeld door af en toe zelf een presentatie te geven.

Aan de slag als team/afdeling

- Laat leerlingen voldoende oefenen met presenteren zonder dat er een beoordeling aan gekoppeld is.
- Stem met elkaar af waar in het curriculum toetsen in de vorm van een presentatie opgenomen worden.
- Betrek mensen uit het werkveld bij de presentatie.
- Maak afspraken in het team over standaardbeoordelingscriteria en geef daarnaast de vrijheid voor variabele criteria.

De ervaringen van studenten

Tessa van der Jeugd

International Business and Languages, tweede jaar

Jelmer Tepper

Bedrijfskunde MER, derde jaar

Studievaardigheden

Individuele opdracht

Hoe versterk je de studievaardigheden in jouw lessen/op jouw school i.v.m. de doorstroom naar het hbo en wat heb je daarvoor nodig?

Schrijf maximaal 3 suggesties op

Studievaardigheden

Groepsopdracht

Vorm een groepje en:

- bespreek de suggesties die zijn opgeschreven
- kies de belangrijkste suggestie

Ontwikkeling studievaardigheden

Algemene tips

- Zorg dat vo- en mbo-docenten op de hoogte zijn van de werkwijze in het hbo en omgekeerd
- Laat leerlingen ervaring opdoen in het hbo
- Laat leerlingen kennismaken met de beroepspraktijk
- Ga na of alle studievaardigheden in het curriculum voldoende aan bod komen
- Zorg voor een doorlopende leerlijn vo-hbo en bied de studievaardigheden geïntegreerd aan
- Organiseer bijscholing en studiedagen
- Stel heldere beoordelingscriteria op (voor alle leerjaren)

De Generieke studievaardighedenset

Het vervolg

- Aandacht genereren
- Verder uitwerken van de studievaardigheden door de werkgroep (16 leden): leidraad en onderzoeksvaardigheden
- Studiedag juni 2018

Meer info, stuur een mail: j.h.postema@pl.hanze.nl